

ΜΟΥΣΕΙΟ ΧΑΛΚΙΔΑΣ¹

Αμαλία Καραπασαλίδου
Αρχαιολόγος

Τα εκθέματα του Μουσείου Χαλκίδας στεγάζονται σε νεοκλασικό κτήριο, το οποίο είναι δωρεά του Α. Συγγρού, όπως και το Δικαστικό Μέγαρο.

Το Μουσείο λειτουργήσε για πρώτη φορά το 1960, μέχρι το 1981, οπότε και έκλεισε λόγω ζημιών που προκάλεσαν οι σεισμοί.

Τον Μάιο του 1991 εγκαινιάσθηκε και άρχισε η επαναλειτουργία του, όπως και του Μουσείου Ερέτριας², το οποίο επεκτάθηκε.

Στις τρεις αίθουσές του (ανατολική, δυτική και κεντρική) εκτίθενται αντικείμενα, τα οποία είτε προέρχονται από σωστικές ανασκαφές, είτε είναι τυχαία ευρήματα ή παραδόσεις από ιδιώτες, ή της ιδιωτικής συλλογής Οικονόμου (εικ. 1). Τα εκθέματα καλύπτουν μια μεγάλη χρονική περίοδο, από την Παλαιολιθική εποχή (100.000 π.Χ.) έως και την ύστερη Ρωμαϊκή.

Δυτική αίθουσα

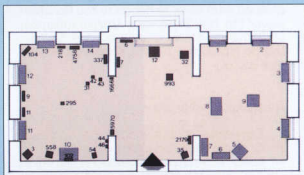
Ο επισκέπτης μπορεί ν'αρχίσει την περιδιάβαση στο εσωτερικό του Μουσείου από τη δυτική αίθουσα, όπου υπάρχουν αντικείμενα της Παλαιολιθικής και της Νεολιθικής [ανασκαφή Σπηλαίου Σκοτεινή, στα Θαυρούνια της κεντρικής Εύβοιας (προθ. 1)], της Πρωτοελλαδικής (3.000 π.Χ.) και της Μεσοελλαδικής εποχής, από τον οικισμό και τα νεκροταφεία της περιοχής Μάνικας Χαλκίδας (προθ. 2, 3, 4), μαρμάρινα κυκλαδικά ειδώλια και αγγεία (προθήκη 9), καθώς και ευβοϊκές αποδόσεις τους της Μυκηναϊκής εποχής (1600-1200 π.Χ.) από την Παναγίτσα, το Μίστρο, τον Οξύλιθο (προθ. 5, 6).

Στην οριζόντια προθήκη 8 παρουσιάζονται μικροαντικείμενα (λίθινα σφονδύλια), κοσμήματα, σφραγίδες και ελεφαντοστέινα ειδώλια τύπου Φ και Ψ, της Πρωτοελλαδικής και της Υστεροελλαδικής εποχής.

Στην ίδια αίθουσα και στην προθήκη 7 έχουμε χάλκινα και πήλινα αναθήματα καθώς και αγγεία της Πρωτογεωμετρικής, της Γεωμετρικής και της Ύστερης Γεωμετρικής εποχής.

Κεντρική αίθουσα

Στην κεντρική αίθουσα υπάρχουν αγάλματα και ανάγλυφα της Κλασικής, της Ελληνιστικής και της Ρωμαϊκής εποχής. Ενδιαφέρον παρουσιάζουν: ομάδα άρκτων, υπερφυσικού μεγέθους ακέφαλο άγαλμα του Διονύσου (αρ. ευρ. 12) απέναντι από την είσοδο, ο ανδριάντας του Αντινόου (αρ. ευρ. 32) από την Αιδηψό (που βρέθηκε μέσα σε λουτρό, εικ. 3), η βυσία κριού από τη Λάρυμνα (αρ. ευρ. 7), το αρχαϊστικό ανάγλυφο του Διονύσου (αρ. ευρ. 6), ο μαρμαρίνος

Κάτοψη του Μουσείου Χαλκίδας

ενεπίγραφος τρίποδας από τον Άγ. Ιωάννη Χαλκίδας (αρ. ευρ. 993), αφιερωμένος στον Δελφίνο Απόλλωνα, το πορτρέτο του Πολυδευκίωνος (αρ. ευρ. 2179), και η Άρτεμις καθισμένη σε βράχο σε στάση ανάπαυσης από δημόσιο λουτρό (αρ. ευρ. 5970) στις Καμάρες Χαλκίδας (2ος μ.Χ. αι.)

Ανατολική αίθουσα

Στην αίθουσα αυτή υπάρχουν οι προθήκες 10-15, στις οποίες προσετέθη νέα προθήκη³, η υπ' αριθμόν. 15, για να παρουσιασθεί το νέο σημαντικό εύρημα από την Αγ. Ελεούσα Χαλκίδας⁴: το χρυσό στεφάνι αθλήτη (αρ. ευρ. 6529) με τα συνευρήματα του ίδιου τάφου (εικ. 4).

Στις υπόλοιπες προθήκες υπάρχουν χάλκινα κυρίως και μερικά αργυρά νομίσματα της Χαλκίδας και άλλων πόλεων (προθ. 10), διάφορα χάλκινα αντικείμενα, χρυσό στεφάνι αθλήτη

από τον Άγ. Στέφανο Χαλκίδας (αρ. ευρ. 2323), χρυσά κοσμήματα (προθήκες 12, 14), πήλινα και γυάλινα αγγεία, ειδώλια.

Στο αίθριο και στις δύο στοές του Μουσείου εκτίθενται γλυπτά, επιτύμβιες και αναθηματικές στήλες, ενεπίγραφα βάθρα, αρχιτεκτονικά μέλη από τη Χαλκίδα κυρίως, τη Ν. Λάμψακο, τη Β. Εύβοια και άλλες περιοχές.

Στην επάνω στοά, εκτός των άλλων (επιγραφών, ψηφισμάτων, νεκροδείπνων, αγαλμάτων), παρουσιάζονται δύο τιμητικές επιγραφές από τη Χαλκίδα (ΒΔ γωνία, αρ. ευρ. 8, 1602), στις οποίες αναγράφονται τα ονόματα αθλητών που διακρίθηκαν σε αγωνίσματα, μέσα σε στεφάνια.

Στην κάτω στοά (ΒΑ γωνία) υπάρχει ομάδα από γλυπτά και επιγραφές που σχετίζονται με τις αρχαίες λατρείες στην πόλη.

Στην κάτω στοά, και μάλιστα στη ΒΑ γωνία της, δημιουργήσαμε ένα χώρο όπου ιστορούνται οι λατρείες που επικρατούσαν στη Χαλκίδα κατά την Αρχαιότητα, μετά από επιγραφές και αγαλματικές απεικονίσεις.

Εξαιρετικό ενδιαφέρον παρουσιάζουν τρεις μαρμάρινες προτομές αλόγων, επίσης από τη Χαλκίδα (αρ. ευρ. 1, 2, 60), ορισμένα αγάλματα, ένα πορτρέτο κ.ά. (εικ. 5).

Στο Μουσείο φιλοξενούνται παροδικά και εκθέσεις συγχρόνων καλλιτεχνών, με τις οποίες καταδειχεται η συνέχεια της τέχνης και της παράδοσης, και ο μουσειακός χώρος ζωντανεύει ανοίγοντας "τις πύλες του" και στη σύγχρονη έκφραση.

Σημειώσεις

1. Για περισσότερες λεπτομέρειες βλ. Οδηγό του Μουσείου Χαλκίδας Χαλκίς, όπου η συγγραφέας και καταξιωμένη αρχαιολόγος, πρ. Εφορος Αρχαιοτήτων Εύβοιας Δο. Έφη Σαμπούνη-Σακελλαράκη, ζητούμεν σελίδες της ιστορίας της πόλης μας και παρουσιάζει το ανέκδοτο των εκθεμάτων.
2. Βλ. Έ. Σακελλαράκη, "Μουσείο Ερέτρικος", Αρχαιολογία, τεύχ. 42, Μάρτιος 1992, σσ. 111-112, και *Ερέτρα*.
3. Η δαπάνη της κατασκευής της ενισχύθηκε οικονομικά από τη Νομαρχία Εύβοιας, χάρη στο προσωπικό ενδιαφέρον του Νομάρχη Εύβοιας κ. Θ. Μπουραντά, προς τον οποίο εκφράζουμε θερμές ευχαριστίες.
4. Βλ. φυλλάδιο του Μουσείου Χαλκίδας: Αγγ. Σωτ. Πρωτόνης, Χρυσό στεφάνι (από την Αγ. Ελεούσα Χαλκίδας), και προδημοσίευση του ίδιου στον 4ο τόμο των *Ανθρακωλογικών και Αρχαιολογικών Χρονικών της Ευβοϊκής Αρχαιοφιλίας* (υπό εκτύπωση).

